

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 21 w ust. 1 po pkt 111 dodaje się pkt 111a w brzmieniu:
„111a) kwota określona zgodnie z art. 27f ust. 8–10;”;
- 2) w art. 27f:
 - a) w ust. 2:
 - w pkt 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„jednego małoletniego dziecka – kwota 92,67 zł, jeżeli dochody podatnika:”;
 - pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:
 - „2) dwojga małoletnich dzieci – kwota 92,67 zł na każde dziecko;
 - 3) trojga i więcej małoletnich dzieci – kwota:
 - a) 92,67 zł odpowiednio na pierwsze i drugie dziecko,
 - b) 166,67 zł na trzecie dziecko,
 - c) 225 zł na czwarte i każde kolejne dziecko.”;
 - b) w ust. 2d wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Za podatnika pozostającego w związku małżeńskim, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lit. a oraz ust. 10 i 11, nie uważa się:”;
 - c) dodaje się ust. 8–12 w brzmieniu:
„8. Jeżeli kwota przysługującego odliczenia na podstawie ust. 2, 3 i 4 jest wyższa od kwoty odliczonej z tytułu, o którym mowa w ust. 1, w zeznaniu, o którym mowa w art. 45 ust. 1, podatnikowi przysługuje kwota stanowiąca różnicę

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 440, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717 oraz z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052 i 1215.

między kwotą przysługującego podatnikowi odliczenia a kwotą odliczoną w zeznaniu podatkowym.

9. Kwota stanowiąca różnicę, o której mowa w ust. 8, nie może przekroczyć kwoty składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 2a oraz art. 27b ust. 1 i 2, podlegających odliczeniu, pomniejszonych o składki odliczone w zeznaniu, o którym mowa w art. 45 ust. 1a pkt 2, lub na podstawie ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym.

10. W przypadku odliczenia, o którym mowa w ust. 1, przysługującego pozostającym przez cały rok podatkowy w związku małżeńskim obojgu:

- 1) rodzicom,
- 2) opiekunom prawnym dziecka,
- 3) rodzicom zastępczym

– do ustalenia wysokości składek, o których mowa w ust. 9, przyjmuje się łączną kwotę ich składek.

11. Przepis ust. 10 stosuje się również do podatnika, który zawarł związek małżeński przed rozpoczęciem roku podatkowego, a jego małżonek zmarł w trakcie roku podatkowego.

12. Kwotę stanowiącą różnicę, o której mowa w ust. 8, podatnik wykazuje w zeznaniu, o którym mowa w art. 45 ust. 1.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.³⁾) w art. 72 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Na równi z nadpłatą traktuje się kwotę stanowiącą różnicę określoną zgodnie z art. 27f ust. 8–10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych wykazaną w zeznaniu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych lub wynikającą z decyzji.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1115) w art. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) ogólnej kwocie wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych – rozumie się przez to 100% wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych, pobieranego na zasadach ogólnych, tj. według skali podatkowej, o której mowa

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101, 1342 i 1529, z 2013 r. poz. 35, 1027, 1036, 1145, 1149 i 1289 oraz z 2014 r. poz. 183, 567, 915, 1171 i 1215.

w art. 27 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.⁴⁾), oraz podatku pobieranego od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej w wysokości 19%; przez wpływy rozumie się wpłaty pomniejszone o dokonane zwroty, przy czym w kwocie zwrotów nie uwzględnia się kwoty stanowiącej różnicę określoną zgodnie z art. 27f ust. 8–10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;”.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456, z późn. zm.⁵⁾) w art. 3 w pkt 1 w lit. c w tiret dwudziestym ósmym średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje tiret dwudzieste dziewiąte w brzmieniu:

„– kwoty otrzymane na podstawie art. 27f ust. 8–10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;”.

Art. 5. 1. W składanym za rok 2014 zeznaniu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1, podatnik, o którym mowa w art. 27f ust. 8 ustawy wymienionej w art. 1, wykazuje kwotę stanowiącą różnicę określoną zgodnie z art. 27f ust. 8–10 ustawy wymienionej w art. 1, w części uzupełniającej to zeznanie.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór części uzupełniającej zeznania, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1, składanego za rok 2014, wraz z objaśnieniami co do sposobu jego wypełniania, terminu i miejsca składania; rozporządzenie ma na celu umożliwienie identyfikacji podatnika oraz urzędu skarbowego, do którego kierowana jest część uzupełniająca zeznania oraz poprawne obliczenie przez podatnika kwoty stanowiącej różnicę określoną zgodnie z art. 27f ust. 8–10 ustawy wymienionej w art. 1.

Art. 6. Ustawa ma zastosowanie do dochodów uzyskanych (poniesionej straty) od dnia 1 stycznia 2014 r.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 440, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717 oraz z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215 i ...

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1623 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 559, 567 i 1198.

UZASADNIENIE

I. Część ogólna

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą PIT”, ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.), ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1115) oraz w ustawie dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456, z późn. zm.).

Istniejący stan rzeczy, w tym potrzeby i cele wydania ustawy

Ulga na dzieci w podatku dochodowym od osób fizycznych jest elementem polityki prorodzinnej państwa wspierającym rodziny wychowujące dzieci.

Celem projektowanej regulacji jest dodatkowe wsparcie podatników o niskich dochodach mających na utrzymaniu dzieci oraz zwiększenie kwoty ulgi na dzieci dla podatników wychowujących troje i więcej dzieci.

Ulga na dzieci uregulowana jest w art. 27f ustawy PIT.

Odliczenie przysługuje za każdy miesiąc kalendarzowy, w którym podatnik w stosunku do małoletniego dziecka:

- 1) wykonywał władzę rodzicielską,
- 2) pełnił funkcję opiekuna prawnego, jeżeli dziecko z nim zamieszkiwało,
- 3) sprawował opiekę poprzez pełnienie funkcji rodziny zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub umowy zawartej ze starostą.

Kwota ulgi wynosi:

- po 92,67 zł miesięcznie (rocznie 1112,04 zł) na pierwsze i drugie dziecko, co odpowiada 1/6 kwoty zmniejszającej podatek, określonej w pierwszym przedziale skali podatkowej określonej w art. 27 ust. 1 ustawy PIT,
- 139,01 zł miesięcznie (rocznie 1668,12 zł) na trzecie dziecko, co odpowiada 1/4 kwoty zmniejszającej podatek, określonej w pierwszym przedziale skali podatkowej określonej w art. 27 ust. 1 ustawy PIT,

- po 185,34 zł miesięcznie (rocznie 2224,08 zł) na czwarte i każde następne dziecko, co odpowiada 1/3 kwoty zmniejszającej podatek, określonej w pierwszym przedziale skali podatkowej określonej w art. 27 ust. 1 ustawy PIT.

Zatem rodzina wychowująca dzieci może maksymalnie odliczyć w zeznaniu podatkowym kwotę w wysokości:

- 1112,04 zł – na jedno dziecko,
- 2224,08 zł – na dwoje dzieci,
- 3892,20 zł – na troje dzieci,
- 6116,28 zł – na czworo dzieci,
- 8340,36 zł – na pięcioro dzieci.

Osoby wychowujące w roku jedno dziecko korzystają z odliczenia, o ile ich roczne dochody nie przekroczą kryterium dochodowego, wynoszącego:

- ✓ 56 000 zł w przypadku podatnika niepozostającego w związku małżeńskim, w tym również przez część roku,
- ✓ 112 000 zł w przypadku podatnika pozostającego przez cały rok podatkowy w związku małżeńskim (łącznie dochody podatnika i małżonka),
- ✓ 112 000 zł w przypadku podatnika będącego osobą samotnie wychowującą dziecko.

Natomiast rodzice wychowujący dwoje i więcej dzieci korzystają z ulgi bez względu na wysokość uzyskanego dochodu.

Odliczenie dotyczy łącznie obojga rodziców, opiekunów prawnych dziecka albo rodziców zastępczych pozostających w związku małżeńskim. Kwotę tę mogą odliczyć od podatku w częściach równych lub w dowolnej proporcji przez nich ustalonej.

Na powyższych zasadach z odliczenia może również skorzystać podatnik, który – w związku z wykonywaniem ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego oraz w związku ze sprawowaniem funkcji rodziny zastępczej – utrzymywał w roku podatkowym pełnoletnie dziecko:

- które zgodnie z odrębnymi przepisami otrzymywało zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną,
- do ukończenia 25. roku życia uczące się w szkole, o której mowa w przepisach o systemie oświaty, przepisach o szkolnictwie wyższym lub w przepisach regulujących system oświatowy lub szkolnictwo wyższe obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie, jeżeli w roku podatkowym nie uzyskało

dochodów podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 lub art. 30b ustawy PIT w łącznej wysokości przekraczającej kwotę stanowiącą iloraz kwoty zmniejszającej podatek oraz stawki podatku, określonych w pierwszym przedziale skali podatkowej, o której mowa w art. 27 ust. 1 ustawy PIT, z wyjątkiem renty rodzinnej.

Dzięki dotychczasowym działaniom państwa w zakresie polityki prorodzinnej w 2013 r. kwota ulgi wzrosła o 50% na trzecie dziecko oraz o 100% na czwarte i każde kolejne.

Systematyczna polityka wspierania rodzin spowodowała, że niemal połowa podatników (49%) posiadających troje lub więcej dzieci nie płaci podatku dochodowego. Podatku nie płaci także co czwarty wychowujący dwoje dzieci (27%). Mimo tych rozwiązań, w dalszym ciągu część podatników nie ma jednak możliwości odliczenia ulgi w pełnej wysokości z uwagi na niski dochód i w konsekwencji niski podatek. Wsparcie z tytułu ulgi na dzieci nie jest w przypadku tych podatników realizowane w wystarczającym stopniu.

Proponowane rozwiązania

Dla zapewnienia faktycznej pomocy państwa rodzinom wychowującym dzieci zaproponowano:

- ✓ podwyższenie ulgi o 20% na trzecie i każde kolejne dziecko, co oznacza, że ulga na trzecie dziecko wzrośnie rocznie z 1 668,12 zł do 2 000,04 zł, a na kolejne dzieci z 2 224,08 zł do 2 700 zł,
- ✓ wprowadzenie nowego rozwiązania, polegającego na przyznaniu podatnikowi dodatkowego wsparcia finansowego w kwocie stanowiącej różnicę między kwotą przysługującego podatnikowi odliczenia a kwotą odliczoną w zeznaniu podatkowym.

Ponieważ z ulgi na dzieci mogą korzystać wyłącznie podatnicy uzyskujący dochody opodatkowane wg skali podatkowej, nowe rozwiązanie jest adresowane wyłącznie do tych podatników.

Przyjęcie propozycji zrówna sytuację podatników wychowujących dzieci, którzy uzyskują dochody w wysokości umożliwiającej skorzystanie z ulgi na dzieci, z sytuacją tych podatników, którzy obecnie – z uwagi na zbyt niski dochód i w konsekwencji niski podatek – takiej możliwości nie mają.

Nie ma bowiem powodów, aby różnicować wysokość faktycznej pomocy państwa z tytułu ulgi na dzieci w zależności od wysokości uzyskiwanego przez podatnika dochodu.

Kwota tego wsparcia nie będzie mogła przekroczyć łącznej kwoty zapłaconych przez podatnika składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, które podlegają odliczeniu, pomniejszonej o kwotę tych składek odliczonych w zeznaniach PIT-36L i PIT-28 lub wykazanych w PIT-16A.

Proponowane rozwiązanie dotyczy zatem tylko tych osób, które wcześniej wpłaciły do systemu składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Rozwiązanie to spowoduje, że podatnicy, którym przysługuje odliczenie ulgi na dzieci, otrzymają nie tylko zwrot zapłaconego podatku, ale także kwotę z tytułu niewykorzystanej ulgi, do wysokości kwoty zapłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne podlegających odliczeniu.

Rozwiązanie to przyczyni się to do obniżenia klina podatkowego dla relatywnie najmniej zarabiających rodzin z dziećmi, co będzie miało pozytywny skutek dla dochodów tych rodzin i ich prywatnej konsumpcji.

Wpływ proponowanego rozwiązania na sytuację finansową rodzin z dziećmi ilustrują poniższe przykłady.

Przykład 1

Gdy podatnik uzyskuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę tj. 1680 zł, a małżonek nie osiąga dochodów i zajmuje się wychowaniem trójki dzieci, wówczas małżonkowie rozliczający się wspólnie za 2014 r. otrzymają łączny zwrot z tytułu ulgi na troje dzieci w kwocie 4224,12 zł, która uwzględnia zwiększoną ulgę na trzecie dziecko do wysokości 2000,04 zł. Według obecnych zasad otrzymaliby zwrot z tytułu tej ulgi w wysokości jedynie 430,93 zł, czyli tyle, ile wynosi podatek dochodowy po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Według propozycji małżonkowie otrzymają dodatkowo kwotę 3793,19 zł, która odpowiada pełnej kwocie nieodliczonej od podatku ulgi na dzieci, gdyż kwota ta nie przekracza łącznej kwoty pobranych przez płatnika składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne podlegających odliczeniu, tj. 4112,13 zł (2763,94 zł składki na ubezpieczenia społeczne i 1348,19 zł składka na ubezpieczenie zdrowotne (7,75%)).

